

[Arentoft.]

det forhold, at repræsentanten for PLO i Stockholm, Douad Kaloti, skal tale ved et offentligt møde i Århus den 8. oktober 1976, når det tages i betragtning, at Douad Kaloti repræsenterer den El Fatah-organisation, som den syriske regering har gjort ansvarlig for den meningsløse terroraktion i Damaskus for nylig, der medførte drab og lemlæstelse af bl. a. danske turister, henset til den offentlige danske holdning til terroraktioner.«

(Spm. nr. 23).

Begrundelse.

Jeg finder det ejendommeligt, såfremt Douad Kaloti bydes velkommen i Danmark så kort tid efter terroraktionen i Damaskus, og jeg udbeder mig derfor justitsministerens kommentarer til denne sag – især når den officielle danske holdning til terroraktioner tages i betragtning. Ifølge dagspressen skal Douad Kaloti tale ved et officielt møde om »Palæstinenserne befrielseskamp« på hovedbiblioteket i Mølleparken i Århus den 8. oktober 1976.

Justitsminister *Orla Møllers* svar (11/10 76):

Den repræsentant for PLO, som spørgeren omtaler, er svensk statsborger og kan derfor rejse ind i landet uden særlig tilladelse. Han kan kun afvises, hvis der foreligger en af de særlige afvisningsgrunde i udlændingeloven, f. eks. at udlændingen er subsistensløs eller der er fare for, at han vil begå lovovertrædelser. Efter de oplysninger, der foreligger for mig, er der ikke i den pågældendes personlige forhold grundlag for at nægte ham indrejse.

Jeg kan i øvrigt oplyse, at det møde, som omtales i spørgsmålet, er arrangeret af en privat forening. Mødet er offentligt, men har ikke nogen officiel karakter.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v. (Indførelse af regler om varsling m. v. i forbindelse med foretagelse af afskedigelser af større omfang).

(Lovforslag nr. L 21. Fremsat 6/10 76).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Erling Dinesen (S):

Jeg vil gerne hilse dette lovforslag velkom-

men, fordi det betyder, at man nu forsøger at skabe større tryk i ansættelsen, og jeg håber og tror, at det kommer til at virke efter disse hensigter.

Baggrunden for lovforslaget er som bekendt ikke mindst det arbejde, som er udført i EF, og som sluttede med vedtagelsen af et arbejdsmarkeds- og socialpolitisk handlingsprogram i 1974. Herefter fulgte i 1975 Ministerrådets direktiv om en tilnærmelse af medlemsstaternes lovgivning vedrørende kollektive afskedigelser, et direktiv, vi skal følge op med lovgivning på området, og jeg er glad for, at arbejdsministeren så hurtigt har fremsat lovforslaget, således at vi har god tid til at behandle det inden februar 1977, hvor det i henhold til direktivet skal træde i kraft.

Jeg skal ikke gå ind på enkeltheder i forslaget. Det egner sig bedst til udvalgsarbejdet, og der er i forslaget meget nøje redegjort for alle disse enkeltheder af arbejdsministeren. Derimod vil jeg gerne pege på et par enkelte, synes jeg selv, vigtige principper.

For det første synes jeg, det er rigtigt at tage den offentlige sektor med, selv om dette ikke er et krav i henhold til direktivet. For mig at se bør man sikre den størst mulige grad af ligestilling for lønmodtagerne, uanset hvor de er beskæftiget.

Dernæst synes jeg, det er af væsentlig betydning, at der nu sikres forhandlinger mellem parterne på den enkelte arbejdsplads, eventuel støtte af de respektive organisationer, såfremt afskedigelser af et vist omfang kommer på tale. Det er også meget vigtigt, at arbejdsformidlingen og arbejdsmarkedsnævnene underrettes så tidligt som muligt om påtænkte afskedigelser, således at man får mere tid og større muligheder for at sikre nyt arbejde, såfremt det viser sig, at afskedigelserne på den enkelte virksomhed ikke kan undgås. Det skal vel erkendes, at det kan blive en vanskelig opgave under de nuværende beskæftigelsesforhold, men under alle omstændigheder giver varslingen jo bedre vilkår både for den enkelte og for arbejdsformidlingen. Det burde jo egentlig være sådan, at man altid varslede i god tid til arbejdsformidlingen, og det hvad enten det drejer sig om afskedigelser eller det drejer sig om nyansættelser.

Jeg skal ikke sige mere om det. Jeg har i øvrigt forstået, at forslaget har været indgående drøftet i et udvalg, hvor arbejdsmarkedets parter har været repræsenteret. Jeg har også for-

[Erling Dinesen.]

stået, at det kun er på meget begrænsede områder, der ikke er opnået fuld enighed. Jeg håber derfor, at forslaget kan færdigbehandles, således at den udvidelse af trygheden på arbejdspladserne, som forslaget tilsigter at skabe, snarest kan blive en realitet.

Wichmann Madsen (V):

Forslaget til lov om ændring af lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v. vedrører ændringer af de hidtil gældende regler for afskedigelse af medarbejdere i større omfang.

Tryghed i ansættelse er for venstre et meget betydningsfuldt spørgsmål, og vi er principielt tilhængere af, at alle ansatte får en så stor tryghed i deres ansættelsesforhold, som det overhovedet er økonomisk muligt og forsvarligt. Venstre vil naturligvis være med til at bringe dansk lovgivning i overensstemmelse med EF-direktivet.

Det undrer mig imidlertid meget, at et spørgsmål af denne karakter ikke indgår i de kommende overenskomstforhandlinger mellem arbejdsmarkedets parter. De er jo direkte impliceret i sagen. Hvorfor mener regeringen, det er nødvendigt at gribe ind på overenskomstrådet netop i denne sag? Var det ikke mere rimeligt, at en forbedring af de ansattes forhold direkte gik ind i de kommende forhandlinger?

Hvis ministeren fastholder, at folketinget skal gribe ind over for arbejdsmarkedets parter med dette lovforslag, er venstre parat til at deltage i udvalgsarbejdet, men jeg vil allerede nu gøre opmærksom på, at der er enkeltheder, som vi finder uheldige. Lovforslaget skal naturligvis ikke bruges til at kunne afvise anvist arbejde, og der skal heller ikke skabes mere administration og øget posekiggeri. Men det kan også let undgås ved små ændringer uden at tage kvaliteterne fra forslaget.

Venstre vil under udvalgsarbejdet stille vore øvrige spørgsmål til opklaring af en del mindre detaljer, og vi vil i øvrigt arbejde positivt på at få et virkelig fornuftigt resultat ud af lovforslaget.

Hölge (FP):

Så står vi igen over for et af disse rådsdirektiver, der pålægger Danmark at gennemføre en ny restriktion på erhvervslivet, en ny sæk fjer i den blytunge administrationsdyné, en ny udvi-

delse af det snart astronomiske tal af offentligt ansatte, med andre ord en ny unødvendig lov i et af verdens formodentlig mest komplicerede lovkomplekser.

Hvad der er værre, er imidlertid at dette lovforslag er en ganske unødvendig indgriben i den frie forhandlingsret. Som hr. Wichmann Madsen nævnte, hører det retteligen hjemme i overenskomsterne. Jeg ved godt, at man vil sige, at der er tale om en tryghed på arbejdspladserne, og det er der da også. Jeg ved også, at man vil sige, at det har man ikke kunnet komme igennem med, men jeg tror ikke på det, for samfundet udvikler sig jo hele tiden, og det tilpasser sig hele tiden. Det bedste bevis er vel nok, at direktør Bonde Nielsen på B & W, en af landets største og mest ømtålelige arbejdspladser, har evnet at gennemføre tryghedsvilkår for sine arbejdere, der går et godt stykke ud over denne lovs målsætning.

I fremskridtspartiet er vi fortsat af den mening, at EF skal udvikle sig til et europæisk fællesskab, men ikke specielt for teknokrater og bureauloger. Dansk veto bør derfor ramme enhver EF-bestemmelse, der øger administration og erhvervslivsrestriktioner, ikke mindst naturligvis begrænsninger af den frie forhandlingsret. Derfor burde Danmark have sagt nej tak til dette initiativ.

Nu er tingene jo afhængige af den målsætning, man ønsker, og man lades jo ikke i tvivl om, at en anledning som dette rådsdirektiv passede særdeles godt ind i de tanker om større statsstyring, som hr. Anker Jørgensen fremsatte i sin tv-diskussion med hr. Glistrup for et par uger siden. Arbejdsministeren har da heller ikke kunnet modstå fristelsen til at give den endnu en lille tand udover det nødvendige.

Den danske arbejder skal ikke være i tvivl om, at vi i fremskridtspartiet ønsker ham trivsel og tryghed i jobbet, men vores målsætning er definitivt ikke, at det skal ske gennem øget statsstyring. Vi tror ikke, at hovedparten er spor interesseret i, at deres forhandlingsmæssige frihed indskrænkes så unødvendigt, og vi tror slet ikke på, at den danske arbejder er interesseret i at få endnu et antal offentligt ansatte på ryggen, mens han pukler for at få landets økonomi på fode igen.

Det er med bange anelser, vi går ind til udvalgsarbejdet om dette lovforslag. Jeg har noteret mig bemærkningernes kattepoteforsigtige, meget diplomatiske forudannelser om en ikke ubetydelig byrde for arbejdsformidlingen og

[Hölge.]

nye millionbeløb på statens i forvejen helt uansvarlige udgiftsbudget.

Fremskridtspartiet respekterer naturligvis de nøgne EF-forpligtelser, vi ikke på forhånd har sagt nej til. Men vi kan ikke acceptere opstramningen, og vi er bange for, at loven kan have uheldige konsekvenser for beskæftigelsen på forskellig måde, ved omgåelse, ved omstrukturering, konsekvenser, der ville have kunnet undgås igennem en fri forhandling mellem parterne.

Der vil blive spørgsmål under udvalgsbehandlingen, som vi vil være meget interesserede i at stille. Ikke mindst vil vi være interesserede i oplysning om, hvordan andre EF-lande har opfattet og appliceret dette direktiv. Det kunne være ganske interessant at høre, hvordan f. eks. franskmændene har anvendt dette direktiv.

Ingomar Petersen (RV):

Udgangspunktet for drøftelsen af det foreliggende lovforslag må naturligvis være EF-direktivet, og vi må vel acceptere, at direktivets bestemmelser omsættes til lovtækst, selv om man godt kan være ikke så lidt betænkelig ved nogle af bestemmelserne. Men jeg vil også sige, at det til gengæld også kun må være direktivets bestemmelser. Der er ingen grund til med lovforslaget at gå videre end direktivets minimumskrav. Den nødvendige gennemførelseslovgivning bør derfor ikke indeholde punkter, hvor man går videre, idet disse spørgsmål efter dansk tradition og sædvane ikke afgøres ad lovgivningens vej, men gennem overenskomstforhandlinger.

Jeg vil nævne det punkt, hvor arbejdsmarkedsnævnet tillægges muligheden for at forlænge 30 dages fristen med en periode på indtil 30 dage. Denne bestemmelse er der ikke pligt til at indføre, og den vil give arbejdsmarkedsnævnen betydelige vanskeligheder, og en række virksomheder vil samtidig komme ud i vanskeligheder. Det gælder først og fremmest på områder med de korte opsigelsesvarsler.

Af bemærkningerne fremgår det, at en lønmodtager ikke er pligtig at overtage anvist arbejde, før 30 dages fristen er udløbet. Konkret vil dette kunne betyde, at en lønmodtager, der f. eks. har 10 dages opsigelsesvarsel og er omfattet af en større afskedigelse og af arbejdsformidlingen på 20. dagen anvises ny beskæfti-

gelse, kan vægre sig ved at overtage dette arbejde uden konsekvenser, hvilket i realiteten kommer til at medføre, at de individuelle opsigelsesvarsler må betragtes som værende forlænget til 30 dage uanset overenskomsternes bestemmelse herom. Dette må være i klar modstrid med hensigten med lovforslaget, der netop har været at give arbejdsformidlingen mulighed for i løbet af 30 dages perioden at anvise anden beskæftigelse.

Det er klart, at de individuelle opsigelsesvarsler må respekteres, men det vil gøre arbejdsformidlingens arbejde vanskeligere, såfremt der ikke i 30 dages perioden kan ske formidling, hvor lønmodtageren er pligtig at overtage nyt arbejde.

Der skal ikke være tvivl om, at vi fra radikal side nærer store betænkeligheder med hensyn til lovforslagets virkning for det mindre håndværk og den mindre industri. Dette, at en virksomhed med mellem 20 og 100 ansatte kommer ind under bestemmelserne, kan få en meget u hensigtsmæssig virkning for det mindre håndværk. Jeg vil gøre opmærksom på, at der er stor forskel på strukturen herhjemme; der er stor forskel på strukturen i metalindustrien og på strukturen inden for byggebranchen. Der er også forskel på strukturen i udlandet inden for metalindustrien, den større industri og byggebranchen. Jeg tror, at noget, vi virkelig må drøfte, er, om der ikke kunne være muligheder for at friholde en del af det mindre håndværk og den mindre industri fra dette lovforslag.

Et andet problem er den nye retspraksis, som man i tilknytning til lovforslagets bestemmelser vil indføre ved at henlægge en del af disse sager til Københavns byret som et landsdækkende værneting under medvirken af en arbejdsgiverrepræsentant og en lønmodtagerrepræsentant. Det er jo lige stik modsat det, man hidtil i dansk retspraksis har fulgt. I sin tid gjaldt der også inden for skattelovgivningen den bestemmelse, at det hele kun kunne behandles herovre i København. Det har man fået ændret, så der nu også kan ske behandling ude i provinsen.

Det kan da ikke være rimeligt, at hvis der er problemer på en større virksomhed ude i provinsen, så kan man ikke få en sådan sag behandlet derude ved den lokale ret, men alle disse mennesker skal rejse til København. Der var da mere rimelighed i, at de eksperter på området, de sagkyndige, som man muligvis har

[Ingomar Petersen.]

brug for, rejste fra København ud til den lokale ret i provinsen, og at man dér behandlede sagen. På dette punkt kan jeg sige, at vi, indtil vi har fået bedømt det nærmere, i hvert tilfælde må tage forbehold fra radikal side. Nu skal dette problem jo også til nærmere overvejelse i retsudvalget.

Jeg vil gerne slutte af med at sige, at der ingen tvivl er om, at det radikale venstre gerne vil sikre lønmodtagerne en yderligere tryghed og også yderligere opsigelsesvarsler, men at der er visse problemer for det mindre håndværk og den mindre industri ved indførelse af disse bestemmelser. Jeg vil også godt sige, at man da også må overveje i udvalget, om man ved det, man her er ved at lave, egentlig ikke reelt eller indirekte indfører en funktionærstatus. Man kan sige, at den fordel, der er ved at ansætte en funktionær, har funktionæren, men ikke arbejdsgiveren ved dette lovforslag, og jeg synes nok, at det er værd at tage under nærmere overvejelse under udvalgsarbejdet.

Henning Philipson (SF):

Såvel af arbejdsministerens fremsættelsestale som af de indlæg, der har været af tidligere ordførere, fremgår det, og det står også her, at det her er en lovgivning, som er en følge af et EF-direktiv. Hvis man nu løber det igennem, så kunne det forekomme umiddelbart lovende, men er det nu det? Jeg kan se, at ministeren nikker og siger ja, men jeg skal prøve på at bestride ministerens nikken, så det bliver til en rysten på hovedet i stedet for.

Det skal jeg gøre ved at sige, at jeg har det indtryk, at såvel direktivet, som ligger til grund for dette lovforslag, som selve forslaget, er udtryk for én ting, nemlig for en måde, hvorpå man vil prøve på at indrette lønmodtagerne i forhold til de store industrisamfund eller, om man vil, de større industrisamfund i europæisk målestok, og det er vort land ikke. Vort land er noget andet. Jeg synes derfor ikke, det var irrelevant, når hr. Ingomar Petersen pegede på spørgsmålet om håndværksvirksomhedernes betydning i det danske samfund.

Men hertil vil jeg da godt føje, at os forekommer det at der er tale om åbenbare mangler, og at der i særdeleshed er muligheder for omgævelser, ikke mindst af det, der hedder den nye § 23 a. Ja, jeg vil vove en påstand, og det er, at det ærlig talt med de erfaringer, som vi er nogle stykker der har, er en grov nedvurde-

ring af danske arbejdsgiveres evne til at tænke selv.

Lad os f. eks. nu se på punkt 1., 2., 3. under § 23 a, stk. 1, hvor der står, at det for det første drejer sig om mindst 10 i virksomheder, som normalt beskæftiger over 20 og færre end 100 lønmodtagere. Jeg skulle kende arbejdsgivere dårligt, hvis ikke de nøjes med at fyre 9, og så var man altså fri for den bestemmelse. Jeg skulle kende såvel B & W som andre store industrivirksomheder i dette land dårligt – hvis man f. eks. tager punkt 3, hvorefter der bare skal fyres 30, for at der er tale om en kollektiv opsigelse – hvis de ikke i stedet for at fyre 30 nøjedes med at fyre 29, og så var man ude over de bestemmelser, som dette lovforslag indeholder.

Det synes jeg at man skal holde sig for øje, fordi det, det drejer sig om, er efter min mening, som jeg sagde før, at dette ganske simpelt er udtryk for en tankegang i et stort industrisamfund. Vi mener, at man ville være mere i overensstemmelse, hvis man havde lavet et forslag, som gik ud på, at der var et varsel på 30 dage for alle beskæftigede i dette land. Det ville modsvare dansk fagbevægelses krav om en almindelig efterløn til mennesker, som er beskæftiget, uanset hvor de måtte være beskæftiget. Vi har jo i modsætning til de lande, som for så vidt har udarbejdet dette direktiv, en stærk fagbevægelse med en meget, meget høj organisationsprocent – det ved jeg at jeg ikke behøver at belære arbejdsministeren om, men bare konstatere det som en kendsgerning – i modsætning til organisationsprocenten i de lande, som for så vidt må have paterniteten til det lovforslag, der her er tale om, for slet ikke at tale om direktivet.

Jeg vil gøre et par bemærkninger yderligere. Når man ser på arbejdsformidlingens område, som er omtalt her i lovforslaget, vil vi for vort vedkommende i det omfang, der måtte være mulighed for os for at præge lovgivningen i positiv retning, godt være med til at se på, om det nu også er rigtigt, at man skulle kunne nøjes med 5 arbejdskonsulenter og 7 arbejdsformidlere mere. I og med at vi har det krav, om man vil kalde det sådan, at vi stadig væk synes, at arbejdsanvisning og kontrol skal tilbage til fagbevægelsen, så mener vi stadig væk også, at arbejdsformidlingen har så enormt mange opgaver, som burde udføres. Vi synes, at der i høj grad mangler personale i arbejdsformidlingsinstitutionen til at udføre de øvrige

[Henning Philipsen.]

serviceopgaver, som lønmodtagere og virksomheder har krav på at få herfra. Det er altså noget af det, vi gerne vil se på i udvalget.

Men må jeg rejse et spørgsmål yderligere, og det vil jeg godt bede arbejdsministeren svare på, hvis han har mulighed for det? Under det, der hedder § 23 b, siger man ganske klart, at agter en arbejdsgiver at foretage afskedigelser, der er omfattet af § 23 a, skal han så tidligt som muligt indlede forhandlinger med lønmodtagerne på virksomheden eller disses repræsentanter, såfremt sådanne er valgt eller udpeget. Det er jo intet besvær, dér hvor man har overenskomst, og dér hvor der er faglige tillidsfolk, hvor der er faglige tillidsmænd. Men vi kender jo adskillige virksomheder i dette land, hvor der ikke er valgt faglige tillidsmænd, hvor virksomhederne f. eks. ikke engang er medlemmer af en arbejdsgiverorganisation. Det, jeg derfor godt ville spørge arbejdsministeren om, er: ville det ikke være rimeligt i den lovgivning, som vi nu skal til at prøve på at se på i udvalget, at bestemme, at på de virksomheder, hvor der ikke er valgte tillidsrepræsentanter, vil de repræsentanter, som der tales om i lovforslaget, få den samme beskyttelse og den samme sikkerhed, som i øvrigt ydes tillidsmændene i forbindelse med de kollektive overenskomster?

Ellers er der jo ikke så forfærdelig meget ved, at man giver dem en forhandlingsret, som i givet fald kan betyde deres ikke bare økonomiske, men også menneskelige ruin. Det tror jeg heller ikke er arbejdsministerens hensigt, men jeg synes bare, det ville være rimeligt, om vi tog en forhandling herom.

Som helhed vil jeg sige, hvis jeg nu skulle være meget grov, men det skal jeg lade være med at være, at jeg har nærmest indtryk af, at dette er fup fra EF. Jeg siger det ikke, fordi vi er modstandere af EF, men vi har et ganske klart indtryk af, at hver eneste arbejdsgiver i dette land ganske enkelt vil kunne omgå denne lovs bestemmelser ved lige at lægge sig under de minimumssatser, man her har fastsat. Så har det i og for sig ingen virkning, og derfor burde det være udformet på en anden måde. Men lad os se på det i udvalget.

Vi kan ikke sige, at vi vil være særdeles positive, men i det omfang, vi har en mulighed for at forbedre lovforslaget, vil vi naturligvis gøre det, det er klart.

Ninn-Hansen (KF):

Ja, man skal jo ikke foregribe noget, og vi har en udvalgsbehandling foran os både med dette lovforslag og med andre lovforslag. Det er jo meget svært på forhånd at sige, hvad der kan blive vedtaget her i tinget, inden udvalgsbehandlingen har fundet sted. Derfor skal jeg heller ikke i almindelighed foregribe resultaterne, men i dette tilfælde er der dog meget, der tyder på, at ministeren kan få den del af lovforslaget igennem, der vedrører EF-Rådets direktiv, kan få tilslutning til det både fra tilhængere af EF og så sandelig da vist også fra modstandere af EF. De vil gennemgående synes, at det er noget fornuftigt, ministeren her har foreslået.

Derimod er der jo allerede faldet så mange udtalelser imod de videregående forslag, ministeren er kommet med, at det er ganske overflødigt for mig at komme nærmere ind på dem. Så kan man selvfølgelig stille spørgsmålet, hvorfor ministeren så skriver disse ting, for det må vel være sådan, at ministeren, der er en meget kyndig parlamentariker, kunne have på fornemmelsen, at der kunne være et flertal, der mente noget andet. Det skal jeg ikke gå nærmere ind på, men der sker jo selvfølgelig ikke meget ved, at ministeren har skrevet nogle bestemmelser. Så kan vi se, hvordan de ser ud, og så fjerne dem, og så er vi jo lige gode venner af den grund, og det er jo antagelig det, der vil ske i denne sag.

Der er jo også en yderst saglig begrundelse, som det også er blevet nævnt, for at fjerne disse tillæg, som ministeren er kommet med. Ministeren kender jo, ikke mindst fra sin tid som handelsminister, erhvervslivets vilkår og ved, at hvis man sådan vil strø noget ekstra ud, som det her er tilfældet, så er der nogle, der skal betale for det. Det kan være virksomhederne, hvis de kan klare sig efter de gennemførte afskedigelser, eller det kan være kreditorerne; begge dele er galt. Det er jo betalings siden af forslag af denne karakter, vi selvfølgelig også må være opmærksom på.

Det konservative folkeparti kan altså anbefale forslaget, frigjort for dette ekstra strøsuksker, og på den måde kan vi vel gennem hurtig udvalgsbehandling blive færdig med denne sag.

Ritta Ahm (KrF):

Vi vil gerne være med til at sikre lønmodtagerne bedre vilkår i forbindelse med kollektive afskedigelser inden for de virksomheder, der er

[Ritta Ahm.]

nævnt i lovforslaget. Men om vi lige skal lægge os på 30 dages fristen, kan jeg ikke tage stilling til her i dag. Jeg mener, vi bør høre arbejdsmarkedets parter, forinden vi lægger os fast her. Jeg ved godt, at arbejdsmarkedets parter har været med inde i forhandlingerne omkring lovforslaget, men det må vel nok være rimeligt, at vi får uddybet visse ting nærmere i arbejdsmarkedsudvalget.

Der kan måske forekomme en erhvervsvirksomhed, hvor 30 dages fristen vil give arbejdsgiveren et betydeligt tab, som måske senere kan føre til virksomhedens lukning, og det vil vi gerne forsøge at afværge. Jeg er opmærksom på de undtagelsesbestemmelser, der findes i lovforslaget om virksomhedslukninger o. lign.

Bestemmelsen i § 23 d, stk. 2 og 3, om arbejdsmarkedsnævnets adgang til forkortelse og forlængelse af 30 dages fristen er noget, jeg i udvalget meget gerne vil have drøftet med henblik på, hvilke konsekvenser en sådan bemyndigelse vil få. Jeg er på nuværende tidspunkt meget betænkelig heroverfor. Jeg har noteret mig, at Arbejdsgiverforeningen har vist nogen reservation over for denne bemyndigelsesregel, man her tillægger arbejdsmarkedsnævnet, og vi må som sagt i udvalget se nærmere på, hvad der ligger heri.

Så har vi de økonomiske konsekvenser i forbindelse med lovforslaget. Nu kører arbejdsformidlingen jo ikke særlig godt i forvejen på grund af personalemangel, og selv om der skal ansættes yderligere personale i konsekvens af lovforslaget, vil jeg ikke lægge skjul på, at jeg nærer meget, meget stor bekymring for arbejdsformidlingens hele arbejdsgang.

Jeg vil ikke her stå og give personalet på arbejdsformidlingskontorerne skylden for en dårlig arbejdstilrettelæggelse, for det kan jeg ikke bevise, og jeg tror det heller ikke; det er simpelt hen et spørgsmål om at have de økonomiske ressourcer til rådighed. Men det er jo meget ulykkeligt, for arbejdsområdet berører jo mange mennesker, og det er store tragedier, der følger i kølvandet, og vi må simpelt hen have arbejdsformidlingssystemet op at stå. Man kan jo undre sig, når man ser i Århus kommunes statistik over arbejdsledigheden nu her for juli måned, at der er registreret 733 ledige tobaksarbejdere, og så hører man min-sandten, at man kører arbejdskraft i store busser fra Randers til Skandinavisk Tobakskompagni. Hvordan i alverden kan det dog lade sig

gøre? Det er den slags ting, der sætter bitterhed i befolkningen, og som får os politikere til at spekulere på, hvad det er, der er galt med vores arbejdsformidlingssystem.

Nu kan der lægges meget i en statistik, og der kan også være noget, som ikke umiddelbart kan læses i den, og derfor vil jeg have denne statistik sendt over til arbejdsministeriet til nærmere vurdering i ministeriet og også i arbejdsformidlingen.

Lovforslaget er jo, som det er nævnt tidligere, en følge af et EF-direktiv, og forinden vi tager stilling til de konkrete ting, der ligger heri, er der selvsagt mange spørgsmål, vi ønsker nærmere belyst i udvalget. Vi vil også gerne have en nærmere redegørelse for, hvilke erfaringer man kan hente i de øvrige EF-lande, som arbejder inden for samme direktiv, selv om jeg udmærket ved, at det arbejdsretlige system i andre lande slet ikke svarer til det danske.

Som sagt kan vi principielt godt være med til at sikre lønmodtagerne så gode vilkår som muligt.

Jørgen Jensen (DKP):

Jeg må sige, at vi absolut er imod, at danske love skal formuleres og dikteres fra EF, og jeg synes, at hr. Ninn-Hansens bemærkninger tydeligt understreger, hvor farligt det er. Sukkeret eller den selvstændighed, vi har til at formulere vore love, skal fjernes, vi skal hurtigst muligt tage direktiverne, som de er. Så kan vi slippe for al den snak og udvalgsbehandling i Danmark, så kan vi bare gennemføre lovene. Det var jo det, der reelt blev sagt.

Vedrørende den konkrete sag vil jeg sige, at den i og for sig meget godt afspejler hele vort forhold til EF; de løfter, der gives, det, man lover befolkningen, er milevidt fra det, som man sådan set får ud af den lovgivning, som vedtages.

Mange har sagt, at de ønsker tryghed i ansættelsen, men det skal altså bare ikke være på en sådan måde, at man dikterer arbejdsmarkedets parter noget, eller at man gør noget, der reelt kan give dem det.

Hr. Ingomar Petersen talte om, at det var en funktionærlignende status, og sagde, at arbejdsgiverne altså ikke fik noget til gengæld. Funktionærlignende status betyder også fuld løn under sygdom og ulykke, og det ligger der absolut ikke noget om i dette forslag.

Men som sagt ønsker vi tryghed i ansættel-

[Jørgen Jensen.]

sen, og jeg forstår ikke rigtig dem, der kan stå her og sige, at det er noget, arbejdsmarkedets parter må afgøre, når de selsomme partier og mennesker også denne gang har stemt for indgreb i overenskomstforhandlingerne og har frataget fagbevægelsen mulighed for reelt at forhandle også ændringer af denne slags. Det har jeg sagt før, for det, der er sket med augustforliget, er i virkeligheden, at man har sagt til Arbejdsgiverforeningen: lad være med at give indrømmelser også på dette område.

Jeg vil bare erindre om, at forud for afstemningen om EF gav man løfter til danske arbejdere om, at valutasituationen kunne forbedres og dermed beskæftigelsen. Man sagde, at kom der kriser eller økonomiske tilbageslag, så var det noget, man skulle angribe i fællesskab og ved en fællesoptræden. Det er der ikke blevet meget af. Det, der siges til danske arbejdere i dag, er reelt: arbejd hurtigere, arbejd billigere, så kan vi eksportere arbejdsløsheden til de andre EF-lande, så bliver det deres arbejdere, der bliver arbejdsløse. Det er det, man reelt siger i dag. Det, der er tilbage af de løfter, man gav dengang, er så nu et forslag om længere opsigelsesvarsler. Jeg er meget enig i, at dette forslag kan omgås; erfaringerne fra de opsigelsesregler, vi har, viser det.

Jeg vil da også godt stille et par spørgsmål. Det er udtalt af arbejdsgivere, at dette forslag vil betyde en økonomisk belastning for dem. Jeg mener ikke, det er rigtigt, men jeg vil godt spørge, om denne øgede udgift vil være at indregne i den 2 pct. ramme, man har lagt frem ved denne overenskomstforhandling. Så vil det jo sige, at ikke alene har man grebet ind og sat en ramme, men man begynder altså også her i folketinget at bruge af de 2 pct. Det synes jeg er en yderligere grovhed, som man ikke kan tillade sig.

Så vil jeg godt spørge – det er allerede sagt – helt konkret, om en arbejdsgiver, der beskæftiger 50 mennesker og den 1. februar 1977 afskediger 9 og den 5. marts afskediger 1, er omfattet af denne lov.

Og hvad ligger der i § 23 d, stk. 2? Det har været omtalt tidligere, men jeg vil godt henvise til bemærkningerne, hvor der står: »... hvor løn-udbetalingssummen for 30 dages perioden med rimelig sikkerhed skønnes at være alvorligt truende for virksomhedens eksistens.« Sådan kan man altså omgå det. Ja men jeg ville godt se den arbejdsgiver, som ikke vil sige: ja

men det bliver da en belastning for os, som vi ikke kan overkomme, og derfor kan vi ikke overholde reglerne.

Så vil jeg også godt spørge om det med arbejdsformidlingen. Der er talt en del om det, men jeg vil da godt sige, at vi har her fra folketinget og fra arbejdsmarkedsudvalget sagt til arbejdsformidlingskontorerne, at man fortrinsvis skal anviser de langvarigt arbejdsløse. Men hvilken virkning får dette forslag så? Jeg tror, at ingen kan være i tvivl om, at arbejdsgivere, der søger arbejdskraft og får tilbudt arbejdskraft direkte fra en igangværende virksomhed, som oven i købet kan komme med de sorteringsbemærkninger, som man har hos arbejdsgiverne om arbejdskraften, ikke tager arbejdskraften fra arbejdsformidlingskontorerne; de tager den derfra, hvor den nu skulle anvises.

Ja, stort set må vi sige, at vi ikke har meget tilovers for dette forslag. Vi har noget tilovers for tanken om større tryghed i ansættelsen, og det vil vi også prøve at bringe frem under udvalgsbehandlingen. Forslaget afspejler endnu en gang, hvad EF-medlemskabet skal bruges til: egentlig at fratage dette folketing muligheden for at bestemme dansk lovgivning og dernæst at prøve på at bilde arbejderklassen ind, at der er fremskridt også i et forslag som dette.

Abel (CD):

Centrum-demokraterne er positive over for intentionerne i det foreliggende lovforslag. Det skal sikre, at der ved påtænkte afskedigelser af større omfang finder forhandlinger sted mellem arbejdsgiveren og lønmodtagerne på den enkelte virksomhed med henblik på at afværge eller begrænse disse afskedigelser mest muligt. Vi finder det også rimeligt, at påtænkte afskedigelser så tidligt som muligt, og gerne med en frist, som måske skal være 30 dage, bliver varslet for at afbøde følgerne af disse afskedigelser.

Flere foregående ordførere har varslet nogle kritiske spørgsmål, hvis besvarelse CD naturligvis vil følge meget opmærksomt, førend vi tager endelig stilling ved tredje behandling. Vi finder det rimeligt, at vi forsøger at koncentrere os omkring EF-direktivets minimumskrav, således at disse er opfyldt. Der vil jeg da godt sige i parentes, bl. a. til den seneste ordfører fra kommunisterne, at vi jo også har haft indflydelse på disse ting gennem EF. Det er jo ikke EF alene, der kommer og dikterer Dan-

[Abel.]

mark noget. Danmark har sin repræsentation dér og har haft sin medindflydelse.

Men vi mener, som den radikale ordfører var inde på det, at vi skal begrænse os til disse minimumskrav netop for at leve op til vores princip herhjemme, og CD støtter også fortsat, at arbejdsmarkedets parter selv frit kan forhandle. Arbejdsmarkedets parter bør naturligvis også fortsat under udvalgsarbejdet knyttes meget tæt til den endelige udformning af lovforslaget, således som det allerede er sket i forberedelsen indtil nu.

Centrum-demokraterne er helt opmærksomme på de økonomiske konsekvenser, som er anført, med hensyn til forøgelse af personalet inden for arbejdsformidlingen. Jeg vil da gerne sige som en kommentar til fru Ritta Ahms bemærkninger om arbejdsformidlingens effektivitet, at vi nok kan være enige i, at der er visse problemer dér, men det spørgsmål hører nok ikke hjemme i forbindelse med behandlingen af dette lovforslag. Vi bør nok tage spørgsmålet op helt selvstændigt, men som sagt mener centrum-demokraterne, at de økonomiske konsekvenser også er i orden.

Kurt Hansen (VS):

Allerede før den 2. oktober 1972 påpegede VS flere gange, at der ville ske harmonisering på arbejdsformidlingsområdet. Vi så, hvordan der blev fremstillet pjecer, som klart og tydeligt viste, at der skulle lægges op til en harmonisering på dette område. Det var en harmonisering, der også omfattede en form for databank, hvor man kunne sidde nede i Bruxelles, trykke på nogle knapper, se, hvor der gik nogle arbejdsløse, og så kunne man inden for EF-området få rokeret disse arbejdsløse derhen, hvor man fandt det mest hensigtsmæssigt. Det er ikke det, som er indeholdt i det første EF-direktiv på dette område, men det er et springbræt dertil.

Jeg kløede mig en lille smule i nakken i går, må jeg indrømme, da jeg for en gangs skyld så den sene tv-avis, hvori vi fik at vide, at nu kom regeringen med alle tiders lovforslag, som sikrede alle arbejdere på større virksomheder 30 dages opsigelse. Det var jo sådan, det blev serveret for befolkningen, men det er jo ikke det, der er det reelle indhold.

Jeg skal ikke begynde at gå ind på den argumentation, som både hr. Jørgen Jensen og hr. Henning Philipsen har været inde på, men blot

prøve at supplere den en smule. Der er jo faktisk mulighed for også efter gennemførelsen af dette lovforslag at nedlægge over halvdelen af de danske industrivirksomheder på mindre end 2 måneder, og det kommer til at koste arbejds-giverne nul og niks. Det kommer ikke til at koste dem noget. Det er der faktisk baggrund for at gøre.

Hvis man nu læser i lovteksten § 23 a, så står der noget om, når arbejdsgiveren har »på-tænkt« disse afskedigelser. Jeg synes, at dette lovforslag i stor udstrækning bygger på at »på-tænke« og på at »antage«, så jeg vil da godt spørge arbejdsministeren helt konkret: gælder denne lov også i forbindelse med en afskedigelse, som går på et umiddelbart svigt i ordretilgangen? Altså hvis den gør det, så forstår jeg ikke de, som jeg ser dem i hvert fald, lidt sne-dige formuleringer om at påtænke afskedigelser, om at antage, at der bliver afskedigelser. I stor udstrækning bygger dette lovforslag jo netop på, at der er en effektiv planlægning i virksomhederne fra virksomhedsledernes og fra direktørernes side, men det er jo altså langtfra tilfældet. Det tror jeg da også nok arbejdsministeren er klar over.

Derudover mener jeg, der er andre negative ting i dette lovforslag. Der ligger en reel styrkelse af vores egne arbejdsformidlingskontorer. Vi har hele tiden fra VS' side ført det krav frem, at formidlingen af arbejdskraft må tilbage til fagforeningerne. Det står som et ufravigeligt krav for os, så derfor stiller vi os meget tvivlende over for, om vi i denne situation skulle gå med til at ansætte flere inden for arbejdsformidlingen.

Derudover bygger lovforslaget jo også på en styrkelse af dels landsarbejdsnævnet, dels, og måske især, de lokale arbejdsmarkedsnævn. I 1975 havde vi et lovforslag til behandling om, at de lokale arbejdsmarkedsnævn skulle have større bemyndigelse, end de havde haft hidtil. De skulle være besluttende i stedet for rådgivende. Det gik VS imod, for vi ved godt, hvad det er, disse arbejdsmarkedsnævn sidder og laver. De sidder og forvalter den borgerlige og den socialdemokratiske krisepolitik på virksomhedsejernes præmisser. Det vil VS ikke være med til, og derfor ville vi ikke være med til at styrke disse nævn, og vi vil heller ikke være det i denne forbindelse.

Det står klart i lovforslagets bemærkninger, at det er en videreførelse af de intentioner, der lå i lov nr. 207 af 28. maj 1975 om ændring af

[Kurt Hansen.]

lov om arbejdsformidling og arbejdsløshedsforsikring m. v. Det kan VS ikke være med til. Hvis vi skulle være med i en lovgivning omkring disse ting, så var det noget, der helt klart skulle ud, og om vi skal det, beror naturligvis på, om det er små smarte finter, der er bygget ind med at påtænke og antage den her glimrende måde at lede virksomhederne på, som lovforslaget antager.

Der er én ting til, der undrer mig en lille smule. Det er, at man slet ikke har prøvet i bemærkningerne til lovforslaget at drage nogen af de erfaringer ind, man har fra andre steder. Man har i hvert fald haft noget i denne retning, noget, der kører på nogenlunde de samme principper, som dette lovforslag lægger op til, i Sverige. På baggrund af noget statistisk materiale, som Statistisk Centralbyrå i Sverige har lavet, ved vi godt, at langtfra alle virksomheder, som falder ind under den svenske varslingsbestemmelse, varsler til arbejdsmarkedsstyrelsen, altså det, der svarer til den danske arbejdsformidling. Det er langt, langt de færreste, der gør det, efter hvad jeg har kunnet grave mig frem til af det statistiske materiale.

Som sagt mener jeg, der er indeholdt mange negative elementer i dette lovforslag, men hvis intentionen fra regeringens side virkelig skulle være at ville sikre arbejderne ude på arbejdspladserne og også inden for det offentlige en større tryghed i ansættelsen, længere opsigelsesvarsler, så lad os få pillet det fra, så skal VS nok være der. Men jeg er allerede i tvivl om, hvorvidt regeringen vil kridte støvlerne og stå fast på det her. Der bliver nok solgt ud, som der plejer.

Arbejdsministeren (Erling Jensen):

Må jeg indledningsvis sige, at jeg ikke har kunnet undre mig over fremskridtspartiets modstand mod dette lovforslag. Men jeg har unægtelig kunnet undre mig over, at socialistisk folkeparti, at kommunister og VSere går imod en lovgivning, hvis intentioner er at skabe større tryghed for arbejderne på vore virksomheder, så vidt jeg kan skønne udelukkende, fordi udgangspunktet for denne lovgivning er et EF-direktiv. Det virker for mig lidt for småt, lidt for dårligt.

Jeg vil gerne takke hr. Erling Dinesen for hans markering af, at hensigten med denne lovgivning er at skabe større tryghed i ansættelsen,

at skabe bedre vilkår for at kunne forblive i virksomhederne ved at få en længere forhandlingschance og skabe bedre vilkår for at kunne få andet arbejde ved at starte tidligt på undersøgelserne af, hvorvidt et sådant andet arbejde er at få. Jeg er også taknemlig for, at hr. Erling Dinesen nævnte, at han og socialdemokratiet fandt, at det var rigtigt, at vi medtog den offentlige sektor i dette lovforslag, selv om det ikke er en forpligtelse efter direktivet.

Hr. Wichmann Madsen understregede, at han principielt var tilhænger af tryghed i ansættelsen. Det lød, som om han senere havde en række forbehold, men de ville komme under udvalgsarbejdet, og dér afventer jeg at høre dem.

Hr. Wichmann Madsen havde foretrukket, at dette var blevet løst ved forhandlinger i stedet for ved et lovforslag. Jeg tror, det fremgår af de bagved liggende forhandlinger og de bagved liggende overvejelser, at også arbejdsmarkedets parter er helt indforstået med, at dette problem løses ved en lov, sådan som det her er fremlagt.

Hr. Hölge fandt, at denne lovgivning var en restriktion, en unødvendig lov. Tror hr. Hölge virkelig, at lønmodtagere i den utryghedssituation, der hersker i dagens Danmark med hensyn til arbejdsløshed, finder, at en lovgivning, som giver dem et længere opsigelsesvarsel, som giver dem en chance for at kunne forhandle med virksomheden om at forblive på den, og som giver dem en længere mulighed for undersøgelse af, om der er nyt arbejde, af dem betragtes som en restriktion? Eller har hr. Hölge kun en bestemt del af befolkningen i tankerne, når han taler om restriktion og unødvendig lov?

Når hr. Hölge taler om større statsstyring, er det så forhandlingerne på arbejdspladsen, han tænker på i den forbindelse? For det er jo dem, der har fået større muligheder, det er arbejdsmarkedsnævnet, der har fået større muligheder. Er det statsstyring i hr. Hølges terminologi? Og mener hr. Hölge endelig med sin kritik, at vi skal lade være med at følge dette direktiv? Det var dog interessant at høre. Jeg har ligesom hørt et par steder her i dag, at man spurgte: er det nu nødvendigt at følge dette direktiv? Det mener vi at det er, og det håber jeg at de partier, der i øvrigt normalt er af den opfattelse, at vi skal gå ind i dette samarbejde, fortsat mener at det er.

Hr. Ingomar Petersen ville ikke gå videre end højest nødvendigt, og han var på en lang

[Arbejdsministeren.]

række områder nervøs for virksomhedsstørrelserne. Ja men må jeg ikke igen understrege, at størrelserne fremgår af direktivet. De er udtrykkelig markeret i direktivet, og vi har ikke fraveget disse størrelser på noget område.

Hr. Ingomar Petersen er forhåbentlig opmærksom på, at når vi taler om værneting, så er der tale om bestemmelser, der er anderledes, hvis parterne vedtager noget andet. Hvis hr. Ingomar Petersen har den fornødne tillid til parterne, så klarer vi jo også nok det her beskrevne problem.

Jeg er glad for, at hr. Ingomar Petersen var enig i, at mulighederne for at forblive på virksomhederne ikke må forskertses. Det er også en bagvedliggende motivering for dette lovforslag.

Hr. Henning Philipsen var i tvivl eller var egentlig meget lidt i tvivl om dette lovforslag, var, så vidt jeg kunne skønne, i hvert fald på nuværende tidspunkt forbløffende nok imod det. Det afgørende må vel være, hr. Henning Philipsen, om dette lovforslag forbedrer den nuværende tryghed på arbejdspladserne eller ej. Det mener vi at det gør, og det tilkommer hr. Henning Philipsen at dokumentere, at det ikke gør det. Det lød for mig, som om hr. Henning Philipsen hellere ville tabe denne forbedring på gulvet til fordel for forslag, som lød smukkere, men som ikke var gennemførlige.

Til hr. Henning Philipsens direkte spørgsmål om tillidsmandsbeskyttelse skal jeg sige, at jeg altid principielt har betragtet tillidsmandsbeskyttelse som et spørgsmål, arbejdsmarkedets parter selv er i stand til at løse.

Hr. Ninn-Hansen havde en nem og enkel sondring: det, der lå inden for direktivet, skulle vi sige ja til, og det, der lå udenfor, skulle vi sige nej til. Ja, det gælder da vel ikke, hvis det, der ligger udenfor, er ganske fornuftigt. Hvis det er ganske fornuftigt at sidestille det offentlige arbejdspladser med de private, hvorfor skal vi så ikke gøre det? Hvis det er ganske fornuftigt at erkende, at en 30 dages regel i enkelte undtagelsessituationer kan komme til at virke for firkantede, hvorfor skal vi så ikke give en undtagelsesmulighed for både at gå ned og gå op i dette varsel dér, hvor det er nødvendigt? Hvis det er ganske fornuftigt i en række af disse sager at bruge arbejdsmarkedets folk, der kender til tingene, som bisiddere i domstolen, hvorfor skal vi så dog ikke gøre det?

Jeg takker fru Ritta Ahm for hendes marke-

ring af, at hun ønskede at være med til at sikre den tryghed på arbejdspladserne, der i al stilfærdighed ligger i dette forslag.

Et par stykker har været inde på arbejdsformidlingen generelt, og jeg kan benytte denne lejlighed til at sige, at jeg er glad for den tillidserklæring og for det løfte, der fra flere partier er kommet om, at de vil bistå os i at skabe en stadig bedre arbejdsformidling. Min forgænger, hr. Erling Dinesen, nedsatte et rationaliseringsudvalg om en række af de ting, der kan have vanskeliggjort arbejdsformidlingskontorenes arbejde, og jeg har haft lejlighed til for nogen tid siden at bede dette rationaliseringsudvalg om at søge at fremskynde i løbet af meget få måneder en delbetænkning om statistik- og kontrolarbejdet og problemerne omkring dettes edb-behandling, netop med henblik på at give arbejdsformidlingskontorerne stadig bedre mulighed for at løse deres hovedopgave, at bringe folk i arbejde.

Hr. Jørgen Jensen havde et ret langt indlæg om overenskomstforhandlingerne, som denne lovgivning ikke vedrører. Jeg skal understrege, at vi begynder ikke med denne lovgivning at bruge nogen som helst penge, som har med disse forhandlinger at gøre.

Hr. Jørgen Jensen stillede en række spørgsmål, om omgælder af denne lovgivning var tilfaldt. Svaret er som ved alle omgælder: nej.

Jeg takker for hr. Abels positive vurdering af denne lovgivning og beklager, at hr. Kurt Hansen var så langt ude, at han mente, at denne lov nok først og fremmest var et springbræt til noget helt andet og noget slemt, idet han var overordentlig meget i tvivl om regeringens intentioner. Jeg går ikke ud fra, at det hjælper, når jeg fortæller ham, at de er gode nok, men jeg er da tilfreds med, at det er mit indtryk, at arbejdsmarkedets parter og fagbevægelsen mener, at intentionerne er gode nok i forbindelse med denne sag.

Henning Philipsen (SF):

Man har jo lov til, som arbejdsministeren gør, at tillægge os motiver, som vi også selv har givet udtryk for. Der skal ingen tvivl være om vor holdning i forhold til EF, og det kan heller ikke være arbejdsministeren ubekendt. Men vi havde foretrukket, at dette her var et lovforslag, som var kommet fra dette lands lovlige regering, fremfor at der kommer et forslag på baggrund af et direktiv fra EF. Det understreger rigtigheden af vores argumentation

[Henning Philipson.]

forud for den 2. oktober 1972. Dette her er jo ikke noget enestående.

Arbejdsministeren og alle andre EF-tilhængere her i dette folketing ved lige så godt som jeg, at dengang vi her i forbindelse med augustforliget vedtog, at der skulle bevilges 100 mill. kr. til isoleringsforanstaltninger, så var forholdet det, at før disse midler overhovedet kunne bevilges, så skulle sagen først sendes ned til Bruxelles, for at Kommissionen kunne finde ud af, om det nu også var i overensstemmelse med EF-bestemmelserne. Sådan forholder det sig jo. Jeg synes ærligt talt, der er nedværdigende, at vi gang på gang skal konstatere, at folketinget er ekspeditionskontor for det, der foregår i Bruxelles.

Det er det, dette lovforslag i sig selv er udtryk for. Her er ikke tale om et lovforslag, som regeringen på eget initiativ, og fordi den gerne selv vil, fremsætter; det fremsættes, fordi man har vedtaget et direktiv i Bruxelles, og det har den danske regering simpelt hen at rette sig efter. Det er det, jeg anklager regeringen for.

Arbejdsministeren eller andre socialdemokrater, der måske måtte være EF-tilhængere, skal ikke få held til at påstå, at vi ikke vil være med til at forbedre ansættelsesforholdene i danske virksomheder. Det ved arbejdsministeren godt ikke er rigtigt. Arbejdsministeren svarede heller ikke på mit spørgsmål – hverken på mit eller på hr. Jørgen Jensens spørgsmål – om det, hvis en arbejdsgiver afskediger 9 mand, er en omgåelse af bestemmelserne. Det fik vi intet svar på. Det er det, det drejer sig om. Hvis B & W i stedet for at afskedige 30 afskediger 29, er det så en omgåelse af bestemmelserne? Det må være rimeligt af os at fordrer et ganske klart svar fra arbejdsministeren på, hvad der er en omgåelse, og hvad der ikke er en omgåelse af bestemmelserne – med hjemmel i det EF-direktiv, som regeringen nu prøver at gøre til lovgivning i dette land. Det er det, det drejer sig om.

Jeg synes, det ville have været rigtigere, hvis regeringen med hjemmel i dette EF-direktiv havde taget skridtet fuldt ud og sagt: samtlige danske lønmodtagere skal sikres mindst 30 dages løn, hvis de bliver sagt op. Så havde der været mening i det, så havde der været rimelighed i det, og så skal vores støtte ikke mangle. Vi har aldrig hævdet, at EF kun er sort eller hvidt, det er temmelig nuanceret – jeg synes, det i de fleste tilfælde er mere broget, end det

har lov til at være. Men det må være rimeligt af os at forlange, at regeringen i hvert fald tager skridtet fuldt ud i forhold til det, som den angiver må være ryggraden i dette lovforslag, nemlig i et tilfældigt EF-direktiv.

Der er for vores vedkommende ikke tale om, at vi ikke vil være med til at forbedre tilstanden på arbejdsmarkedet. Den bemærkning synes jeg arbejdsministeren skulle have sparet sig – han kender os godt i forvejen.

Med hensyn til tillidsmandsbeskyttelsen vil jeg gerne gøre ministeren opmærksom på, at det, jeg refererede til, drejer sig om de virksomheder, hvor der ikke måtte være tillidsrepræsentanter, men hvor arbejdsgiverne med hjemmel i dette lovforslag alligevel skal optage forhandling, hvis der skal ske afskedigelser i større udstrækning. Her må man i hvert fald give disse repræsentanter, som ikke er valgte tillidsmænd, den samme beskyttelse som tillidsmændene.

Hölge (FP):

Arbejdsministeren undrede sig over den tilsyneladende ret så massive modstand mod udformningen af dette lovforslag. Jeg glædede mig. Men arbejdsministeren kan nu sikkert trøste sig, for de gamle partier plejer gerne at springe op som løver og falde ned som lam, når socialdemokratiet har talt.

Det, det drejer sig om i dette tilfælde, er jo målsætningen. Jeg ved godt, at lige netop denne udformning passer vel ind i socialdemokratiets målsætning og hele måde at gøre tingene på. Den passer bare ikke ind i vores. Jeg er såmænd ikke så forfærdelig sikker på, at vi er uenige om, hvad der er godt for en dansk arbejder – det tror jeg egentlig ikke vi er. Vi tror heller ikke, at socialdemokraterne er sådan nogle onde mennesker, som vil alt muligt ondt for erhvervslivet. Vi mener bare, at socialdemokratiet gør det meget forkert. Som jeg ganske tydeligt sagde i min indledning, så tilpasser samfundet sig jo, og vi tror på, at erhvervene trives bedst i frihed. Vi vil gerne, at parterne selv taler sig til rette om disse ting. Jeg pegede også på et ganske tydeligt eksempel, hvor det altså har kunnet lade sig gøre på en af landets vanskeligste arbejdspladser.

Arbejdsministeren spurgte, om vi syntes, det var unødvendigt med et længere opsigelsesvarsel. Det mener vi ikke nødvendigvis det er, men vi vil gerne overlade det til parterne selv.

Arbejdsministeren spurgte, om vi da skal

[Hölge.]

lade være med at følge dette direktiv, der har så mange modstandere, tilsyneladende. Nej, det mener vi ikke i fremskridtspartiet. Vi respekterer EF, og det store flertal i fremskridtspartiet går da også stærkt ind for EF, og når vi nu engang har fået kastet sådan et direktiv i hovedet, så vedkender vi os det naturligtvis også. Men vi havde hellere set, om ministeren havde aftrykt direktivet som et dansk lovforslag, når det nu endelig skulle være.

De ting, vi har påpeget, og som andre ordførere også har påpeget, er nogle konsekvenser af disse regler. Jeg tror, at selv ikke arbejdsministeren vil benægte, at loven kan omgås. Jeg tror heller ikke, arbejdsministeren vil benægte, at virksomheder kan omstrukturere sig, så de tilpasser sig loven. Der er også den mulighed, at virksomheder ligefrem vil flytte til udlandet, hvis de synes, at en sådan lovgivning ikke passer ind i, hvad de havde tænkt sig.

I det hele taget mener vi i fremskridtspartiet, at staten i så vid udstrækning som muligt skal holde sig væk fra at gribe ind i den slags ting og lade parterne afgøre det selv.

Ingomar Petersen (RV):

Jeg vil gerne sige til arbejdsministeren, at jeg er udmærket klar over, at størrelseskriteriet ligger i EF-direktivet. Jeg er også glad for, at vi får et sådant EF-direktiv til behandling i folketinget, at det ikke bare står til efterretning på dagsordenen. Jeg har påpeget en ting, som jeg mener vi bør arbejde på at få ændret for Danmarks vedkommende. Jeg ved, det kan være svært, men strukturen for det mindre erhvervsliv og håndværk er anderledes i Danmark, end det er i de andre EF-lande. At små virksomheder herhjemme skal ind under lovgivningen, blot de har ansat 20 mand, er jeg meget betænkelig ved, og jeg kunne egentlig godt tænke mig at få nærmere oplyst, om der ved de forhandlinger, der har været på EF-plan, egentlig har været en repræsentant for Håndværksrådet med. Det er jeg slet ikke så sikker på. Det er egentlig et stift stykke, hvis man kan sidde dernede og vedtage sådan noget, som ikke passer på den struktur, vi har for det mindre håndværk og industri herhjemme, og vi så ikke skulle have en mulighed for, når vi skal forhandle det i det danske folketing, måske at få ændret dette punkt. Det synes jeg vi skal drøfte nærmere i arbejdsmarkedsudvalget.

Så meget kender jeg den tidligere handelsminister, som nu er arbejdsminister, at jeg ved, han altid har haft et varmt hjerte for den mindre industri og håndværket, og jeg er helt sikker på, at havde det været handelsministeriets område, så havde ministeren været mere betænkelig ved at fremkomme med sådan et forslag.

Jørgen Jensen (DKP):

De sidste bemærkninger fra hr. Ingomar Petersen om, at det er et stift stykke, at man kan sidde i Bruxelles og diktere os, hvad vi skal gøre, er jeg enig om. Det skulle vi bare have tænkt på, inden vi stemte os ind i EF. Vi vidste jo alle sammen, at det ville blive følgen af vort medlemskab, og derfor skulle vi være gået imod det.

Jeg forstår ikke rigtig, at arbejdsministeren undrer sig over kommunisternes stilling. Jeg synes, vi tydeligt nok har sagt, både forud for afstemningen og efter, at vi er imod EF. Man bliver nødt til at værne sig til i socialdemokratiet, at delingen i spørgsmålet EF ikke blot går ned igennem salen her, men også går ned igennem socialdemokratiet og igennem arbejderklassen. Når jeg blev bedt om at takke fremskridtspartiet, fordi partiet udtrykte enighed med os heroppefra, så vil jeg godt sige, at det er da klart, at vi går imod de direktiver fra EF, fordi vi ønsker størst mulig frihed for den danske arbejderklasse, mens fremskridtspartiet ønsker at gå imod direktiverne fra EF, fordi de ønsker friheden til, at reaktionen herhjemme kan forhindre selv de små forbedringer, som ligger i forslaget fra EF.

Arbejdsministeren sagde, at jeg havde et langt indlæg om overenskomstsituationen. Forhåbentlig var det også klart for arbejdsministeren, hvad jeg sagde – det er jo ikke nok, at indlægget er langt. Når arbejdsministeren understreger, at man ikke begyndte at bruge af de 2 pct., så vil jeg erindre om, hvordan en forhandlingssituation er. Da vi i sin tid gennemførte sygedagpengeordningen herinde i folketinget, ja, da sagde Arbejdsgiverforeningen ved de næste overenskomstforhandlinger: vi har allerede brugt af de penge, som vi ville bruge til denne overenskomstsituation. Det var ikke folketingets skyld, og jeg gik ikke mod den sygedagpengeordning, vi fik, men jeg vil bare sige, at i dag ligger fagbevægelsen med krav til de kommende overenskomstforhandlinger om tryghed i ansættelsen, om værn mod usaglige

[Jørgen Jensen.]

afskedigelser. Midt i forhandlingsperioden kommer man så med dette forslag, og dermed har man grebet ind i kravrejsningen. Det vil blive brugt af arbejdsgiverne til at sige: ja men nu har vi jo løst de problemer om tryghed i ansættelsen. Man skal gøre sig klart, at det gør man altså på nuværende tidspunkt, efter at man har svækket fagbevægelsen. Det er det, jeg er imod.

Vi mener, at dette forslag skaber en falsk tryghed, som vil blive brugt af arbejdsgiverne til at sige: nu har vi løst de problemer – hvad man ikke har. Det er vore erfaringer fra de opsigelsesregler, vi har i overenskomsterne. Dette er ringere, selv om jeg skal erkende, at på to områder kunne forslaget være fristende. Det drejer sig for det første om betalingen, hvis man ikke får det tilstrækkelige varsel. Betalingen svarer i hvert fald til fuld løn; det gør den ikke efter vore nuværende opsigelsesregler. For det andet går man uden om arbejdsretten og henviser til behandling i byretten. Det kunne måske også være en positiv ting.

Det er da nogle af de ting, vi også vil kigge på i arbejdsmarkedsudvalget.

Kurt Hansen (VS):

Må jeg sige til arbejdsministeren, at det er ikke udelukkende på grund af, at det er et EF-direktiv, at vi er lidt tvivlende over for, hvad dette måtte indeholde og konkret betyde for de mennesker, der eventuelt kunne blive omfattet af det. Vi har faktisk tidligere stemt for et EF-direktiv omkring ligelønnen, selv om vi også nok synes, at det skulle have været udformet på en lidt anden måde, end det faktisk blev. Så det er ikke udelukkende derfor. Jeg gennemgik faktisk en hel række områder, hvor vi var betænkelige. Det synes jeg er værd at understrege, for arbejdsministerens argumentation skal i denne her sag i hvert fald ikke komme til at stå alene.

Arbejdsministeren sagde, at jeg tillagde regeringen nogle intentioner, men dem havde regeringen helt check på selv, den skulle nok finde ud af sine egne intentioner, eller hvordan ordene nu faldt. Fællesmarkedet blev jo fremstillet i 1972, som var det det rene smør, kød og flæsk, men det er jo ikke tilfældet, vel hr. arbejdsminister? Er situationen i dag ikke den, at den politiske union står lige for døren? Og det er jo helt andre ting end smør og kød og flæsk, den kommer til at indeholde. Derfor

siger jeg blot, at der vil blive lagt op til en harmonisering på arbejdsformidlingsområderne, og dette er det første springbræt til det. Det er en indgang til den harmonisering, der kommer til at blive udbygget.

Men o. k., hvis det havde været et EF-direktiv, der udelukkende sagde, at vi skulle sikre alle danske og øvrige arbejdere inden for fællesmarkedet 30 dages opsigelsesfrist, så skulle VS nok være der, det er helt sikkert. Vi vil da også tage disse ting op i udvalget og søge at udvirke, at det bliver det eneste, vi skal til at stemme om ved tredje behandling, men det bliver nok bare ikke tilfældet.

Jeg spurgte faktisk også arbejdsministeren før om, hvad der egentlig lå i disse formuleringer om »påtænkte« afskedigelser. Betyder dette lovforslag, at stort set alle former for afskedigelser, som er nævnt i § 23 a, vil komme ind under bestemmelserne? Det synes jeg er meget væsentligt at få helt klart at vide. Så kan vi jo godt stryge dette med at »antage« og »påtænke«, så er der ingen grund til at tage udgangspunkt i den ganske glimrende planlægning på de danske virksomheder – som arbejdsministeren udmærket godt ved ikke er til stede.

Johan Philipsen (V):

Jeg ved såre godt, at det ikke nytter noget at diskutere med folk, der kommer med indlæg, som har en religiøs baggrund. At man kan være mod EF, forstår jeg, men at man i sin vurdering af en ganske konkret ting kan komme sådan på afveje, som de tre partier til venstre i folketinget kom, det havde jeg dog ikke regnet med.

Hr. Hölge talte om, at det skal aftales mellem arbejdsmarkedets parter. Jeg skal hertil bare sige, at det danske forhandlingsmandat, da disse aftaler og forhandlinger begyndte, på ganske normal vis var aftalt med arbejdsmarkedets parter, endda med deres toppersoner; det var såmænd en hyggelig gennemgang af alt, hvad der forelå, og der var ingen slagsmål af nogen art, da vi skulle nå frem til det danske standpunkt. Jeg forstår altså ikke, at en ganske naturlig ting, hvor ni europæiske lande er enige om at have nogenlunde ensartede og ordentlige regler med hensyn til opsigelsesvarsler, kan udarte til en debat som den, jeg for et øjeblik siden har overværet.

Arbejdsministeren (Erling Jensen):

Jeg skal takke hr. Johan Philipsen for hans

[Arbejdsministeren.]

indlæg, der samtidig indeholdt et svar, tror jeg, til hr. Ingomar Petersen om direktivets tilblivelse. På det tidspunkt, hvor direktivet blev til, ved hr. Ingomar Petersen at jeg var beskæftiget med at bistå de små og mindre håndværksvirksomheder på anden måde. Jeg skal til hr. Hölge sige, vi er aldeles enige på ét punkt, nemlig at vi har en forskellig målsætning. Hr. Hölge sagde, at det var målsætningen, der var ham imod. Det er jeg godt klar over; det er det, at der alene forekommer ordet kollektiv, for hr. Hölge og hans parti er imod, at noget er udtryk for et fællesskab, for noget kollektivt.

Det er lidt svært for mig at tage bebrejdelserne fra hr. Hölge og fra andre med modstående synspunkter helt alvorligt, når den ene gruppe siger, at man kan bebrejde mig, at jeg har trykt dette direktivforslag af, og den anden gruppe siger, at det er dog fantastisk, at jeg ikke har kunnet holde mig til det. Endelig siger hr. Hölge, at dette er så vidtgående, at der sågar er virksomheder, der begynder at flytte til udlandet på grund af det. Jeg er nødt til at medgive både hr. Henning Philipsen og hr. Jørgen Jensen og hr. Kurt Hansen, at det vil også jeg betvivle. Men mindre kan jo også gøre det.

Hvis dette forslag, afklædt sin tilknytning til et samarbejde inden for fællesmarkedet, er et fornuftigt forslag, hvis dette er et forslag, der giver nogle bedre vilkår for lønmodtagere i dette land i dette øjeblik, så er det værd at stille sig positivt over for, og der beder jeg de tre partiers repræsentanter om at overveje sagen endnu en gang.

Jeg skal til hr. Henning Philipsen kun sige, at han ved som jeg, at omgørelser altid må vurderes konkret og ikke kan vurderes generelt.

Hr. Jørgen Jensen gjorde sig, synes jeg, ubehageligt store anstrengelser for at drøfte vanskeligheder ved dette lovforslag set i forhold til den almindelige overenskomstsituation. Jeg kan ikke se disse vanskeligheder. Jeg erkender blankt, at den almindelige overenskomstsituation er overordentlig vanskelig. Derfor agter jeg ikke at gøre den vanskeligere, og jeg mener, hr. Jørgen Jensen burde tilstræbe det samme. Jeg synes snarere, hr. Jørgen Jensen gjorde sig umage for her fra talerstolen at give arbejdsgivere argumenter i hænde, for at de kunne være lidt mindre gavmilde, end de ellers ville være. Jeg forstod ikke hr. Jørgen Jensens indlæg på dette område.

Han virkede i det øjeblik på mig helt klart som folketingsmand og meget lidt som faglig tillidsmand.

Endelig skal jeg sige til hr. Kurt Hansen, at jeg er taknemlig for, at han i sit sidste indlæg understregede – ikke en modstand, men en betænkelighed knyttet til bestemte punkter. Dem må vi drøfte i udvalgsarbejdet. Jeg kan bekræfte, at det er hensigten at gøre denne regel så omfattende som overhovedet muligt, men det er klart, der er konkrete undtagelser, og de er også markeret. Der er bl. a. den konkrete undtagelse, at en virksomhed er kommet under konkurs, for at tage et meget let tilgængeligt eksempel.

(Kort bemærkning).

Henning Philipsen (SF):

Jeg konstaterede, at vi fik intet svar fra ministeren på, hvad der forstås ved omgøelse. Vel, det må vi så se at finde ud af på et senere tidspunkt.

Jeg vil godt spørge ministeren til gengæld: er der noget i det direktiv, som forhindrer, at ministeren stiller et ændringsforslag om, at 30 dages fristen kommer til at gælde for samtlige ansatte, altså at samtlige lønmodtagere, der er beskæftiget, simpelt hen har 30 dages opsigelse? Så ville der være mening i det. Er der noget, der forhindrer det? Det synes jeg var rimeligt at få at vide. Så har vi en rimelig mulighed for at vurdere ikke bare regeringens hensigt, men så sandelig også direktivets hensigt, og det sidste synes jeg ikke er det mindst vigtige.

(Kort bemærkning).

Jørgen Jensen (DKP):

Først må jeg undskylde, at arbejdsministeren ikke forstår noget af det, jeg siger; det kan jo være mine evner, der ikke er store nok. Men jeg vil da godt sige, at hvis vi tager det forslag op, afklædt sin oprindelse, så er tidspunktet ikke velvalgt midt i en overenskomstforhandling, som man har grebet ind i. Jeg behøver ikke som folketingsmand fortælle arbejdsgiverne, at man har sagt til dem, at de skal holde sig inden for de 2 pct. Jeg behøver heller ikke at fortælle arbejdsgiverne, at man med dette forslag ændrer på deres forhold, for det har stået i aviserne, udtalt af Arbejdsgiverforeningens repræsentanter, at dette forslag også betyder en udgift for arbejdsgiverne. Jeg behøver ikke at fortælle dem det. Men ministerens be-

[Jørgen Jensen.]

mærkninger kunne godt tyde på, at socialdemokratiet ikke forstår, at dets indgreb i arbejdsmarkedsforhold i dag er til gavn for arbejdsgiverne og reaktionen i dette land. Det er det, jeg påpeger.

(Kort bemærkning).

Hölge (FP):

Jeg synes, arbejdsministeren altid har en særlig evne til at misforstå – i hvert fald en særlig evne til at udtrykke det.

Jeg tror ikke, vores målsætning er så forfærdelig forskellig fra socialdemokratiets. Det, jeg har forsøgt at udtrykke heroppefra, det er ikke en forskel i målsætningen, det er en forskel i måden, man når frem til målet på. Jeg finder også, at det er en temmelig grov nedvurdering af arbejdsgiverne i dette land, ikke mindst den lille arbejdsgiver, at han ikke skulle være i stand til at nå frem til en antagelig løsning af disse problemer med sine ansatte.

Der var noget, arbejdsministeren ikke svarede på, nemlig vedrørende de dårlige ting i dette lovforslag, dér hvor dette lovforslag direkte kan forhindre beskæftigelse, idet det f. eks. kan føre til, at et firma med 18–19 ansatte ikke vil ansætte flere. Det kan godt være, at handelsministeren ikke finder det så aktuelt lige nu, men det kan blive aktuelt.

I det hele taget synes jeg nok, arbejdsministeren gik meget uden om de ubehagelige ting.

Arbejdsministeren (Erling Jensen):

Jeg undskylder, at jeg ikke svarede hr. Henning Philipsen dybtgående nok. Jeg underrettede ham ikke om, at der direkte står i det direktiv, som er udleveret som et bilag til det lovforslag, hr. Henning Philipsen har beskæftiget sig med som ordfører, at man naturligvis altid kan aftale eller lovgive om noget, der er bedre end det, der står i dette direktiv. Direktivet er minimumskravet. Dette være dermed sagt, da jeg forstår, at det ikke var læst.

Til hr. Jørgen Jensen vil jeg godt have lov til endnu en gang at sige, at hr. Jørgen Jensen har i dag gjort sig overmåde megen umage med ikke at tale om dette lovforslag, men at tale om uro på arbejdspladserne og vanskeligheder i overenskomstssituationen. Jeg forstår godt hr. Jørgen Jensens bagtanke med dette, men jeg agter ikke at deltage i denne debat.

Endelig skal jeg til hr. Hölge sige, at jeg er taknemlig for, at jeg allerede har gjort så

stærkt indtryk på ham, så han brugte udtrykket: arbejdsministeren gør sig altid umage for ikke at forstå. Det er første gang, jeg står på denne talerstol som arbejdsminister, så tak for det uudslettelige indtryk, jeg gør på hr. Hölge. Jeg tror ikke på de nævnte vanskeligheder ved at arbejde med denne lovgivning, heller ikke for erhvervslivet, og jeg har nok lidt ret, når jeg mener, det er begrænset, hvilken uenighed der er med f. eks. arbejdsgiverne om værdien af denne lovgivning. Det er rigtigt, der er en række punkter, hvor Arbejdsgiverforeningen går imod, men lovgivningens hovedprincip er der mig bekendt ingen indvendinger imod fra nogen side. Det bør der efter min mening heller ikke være fra denne sal.

Tredje næstformand (Erlendsson):

Hr. Henning Philipsen har ordet for en kort bemærkning, og så er det vist slut med de korte bemærkninger.

(Kort bemærkning).

Henning Philipsen (SF):

Jeg skal sige til ministeren, at jeg har naturligvis læst det, ministeren omtalte, og det var derfor, jeg stillede spørgsmålet, fordi jeg gerne ville have ministerens definition. Jeg kan altså forstå, at det hverken er ministeren, regeringen eller socialdemokratiet uvelkomment, hvis der kommer et ændringsforslag hertil under udvalgsbehandlingen, som går på, at dette forslag kommer til at omfatte samtlige lønmodtagere. Så er vi ved at begynde at kunne tale fornuft.

Arbejdsministeren (Erling Jensen):

Det vil aldrig være hverken regeringen eller arbejdsministeren uvelkomment, hvis vi kan flytte grænsepælene endnu længere til fordel for arbejderne, men det vil være uvelkomment, hvis man fremsætter paradeforslag, der forhindrer fremskridt i det hele taget – og det er der lejlighedsvis partier der gør.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Tredje næstformand (Erlendsson):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til arbejdsmarkedsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om pengeinstitutters rentemarginal [af Kaj Hansen m. fl.].

(Lovforslag nr. L 1. Fremsat 6/10 76).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Tredje næstformand (Erlendsson):

Arbejdsministeren har ordet på handelsministerens vegne.

Arbejdsministeren (Erling Jensen):

Danmarks kommunistiske parti har genfremsat sit lovforslag fra augustforhandlingerne, hvorefter rentemarginalen i det enkelte pengeinstitut ikke må overstige 4 pct.

Når det således foreslås, at rentemarginalloven, som blev ændret i august, nu ændres på ny, må jeg henlede partiets opmærksomhed på, at augustforliget forpligter regeringen til at overveje en revision af rentemarginalloven. Det aftaltes nemlig, at der snarest indledes et udvalgsarbejde med henblik på en undersøgelse af eventuelle uheldige virkninger af rentemarginalloven, og at der i givet fald fremsættes forslag til ændring af loven i folketinget snarest muligt og senest den 1. november næste år – under den forudsætning, at virkningen af den gældende ordning ikke forringes.

Jeg kan oplyse, at udvalget er blevet nedsat og har fået professor Niels Thygesen ved Københavns universitet som formand. Udvalget er gået i gang med arbejdet, og udvalget er anmodet om at fremskynde det mest muligt, ligesom udvalgets formand er anmodet om i marts-april 1977 at give handelsministeren en orientering om det stadium, arbejdet har nået.

Under hensyn hertil finder handelsministeren det rigtigst at afvente resultatet af udvalgets overvejelser. Regeringen kan derfor ikke støtte Danmarks kommunistiske partis forslag om ændring af lov om pengeinstitutters rentemarginal.

Robert Pedersen (S):

Socialdemokratiet vil i lighed med, hvad der er fremført af ministeren, henvisse til det nedsatte udvalg; efter at det har aflagt sin rapport, vil vi tage konkret stilling til sagen.

Jens Peter Jensen (V)

Jeg har desværre ikke haft lejlighed til at hø-

re ordføreren for forslagsstillerne, og det gør det jo lidt vanskeligt at starte diskussionen, men jeg skal sige, at det foreliggende lovforslag røber en ringe forståelse for pengeinstitutternes faktiske situation under rentemarginalloven.

I bemærkningerne anføres, at bankerne havde et godt år i 1975 med stor forrentning af egenkapitalen, men forslagsstillerne glemmer jo at fortælle, at en stor del af den gode indtjening var en følge af anselige kursstigninger på obligationer. Dette billede har ændret sig markant i indeværende år, hvor der er tale om store kurstab.

Må jeg gøre opmærksom på, at bankernes udlån er 20 mia kr. lavere end deres indlån. Det forhold stiller unægtelig store krav til rentemarginalen. Når der så yderligere er gennemført en kraftig diskontoforhøjelse, så sker der endnu mere begrænsning i bankernes indtjening. Diskontoforhøjelsen betyder jo en stigning i såvel indlånsrente som udlånsrente, men på grund af det forhold, jeg nævner, at der er 20 mia kr. højere indlån end udlån, så vil der fremkomme en mindreindtægt for bankerne på omkring 500 mill. kr. på årsbasis.

Dette sammenholdt med de kraftige kurstab indicerer, at danske banker for såvel 1976 som 1977 må regne med dårlige regnskabsresultater. Nogle vil måske endda få undskud. På denne baggrund er det foreliggende forslag om en yderligere begrænsning af rentemarginalen højst upassende, hvis jeg må benytte et mildt udtryk.

Det vil fremgå af mine bemærkninger, at venstre selvfølgelig ikke kan medvirke til lovforslagets fremme. Venstre har fremdeles den opfattelse, at loven om pengeinstitutters rentemarginal er en overflødig lov, ja, ligefrem kan være en skadelig restriktionslov, og derfor vil venstre virke for denne lovs bortfald.

Fuglsang (DKP):

Jeg kommer lidt bagvendt ind i det. Det er muligvis min egen skyld. Men jeg har allerede fornemmelsen af, at forslaget synes at være vejet og fundet for let. Jeg tager ordet, fordi vort partis ordfører ikke er i stand til at være til stede.

Når ministeren siger, at augustforliget netop forudsætter, at der nedsættes et udvalg, forudsætter en lovændring senest den 1. november 1977 og, som der diplomatisk står, forudsæt-